



An Roinn Gnóthaí Fostaíochta
agus Coimirce Sóisialaí
Department of Employment Affairs
and Social Protection

Pozornie pracujący na własny rachunek

Poniżej znajduje się krótki przegląd problemu fałszywego samozatrudnienia wraz z informacją, w jaki sposób może on wpłynąć na pracownika oraz w jaki sposób departament może udzielić pomocy; podane są także łącza do innych przydatnych usług.

Co to jest fałszywe samozatrudnienie?

Fałszywe samozatrudnienie to stosunek pracy, który stwarza wrażenie, że dana osoba prowadzi działalność na własny rachunek, gdy w rzeczywistości jest bezpośrednim pracownikiem firmy lub korporacji.

Co to jest PRSI?

Większość pracodawców i pracowników (w wieku powyżej 16 lat i poniżej 66 lat) wpłaca składki na ubezpieczenie społeczne zależne od wynagrodzenia (ang. Pay Related Social Insurance, PRSI) do funduszu ubezpieczeń społecznych. Te pieniądze są następnie wykorzystywane do finansowania świadczeń z tytułu opieki społecznej.

Większość osób zatrudnionych i samozatrudnionych opłaca taką samą stawkę PRSI, która wynosi 4% dochodów. Jednakże za pracowników pracodawca dokonuje dodatkowej wpłaty składki na PRSI w wysokości do 10,85 procent. Jeśli osoba jest sklasyfikowana jako samozatrudniona, nie ma składki PRSI od pracodawcy, ponieważ pracuje dla siebie.

Dla osób opłacających składki PRSI dostępny jest szeroki zakres świadczeń oferowanych przez Departament. Uprawnienia do tych świadczeń zależą od:

- a) Klasy płaconej składki PRSI oraz
- b) Spełnienia warunków systemu opieki społecznej.

Dlatego ważne jest, aby każdy wiedział którą klasę składki PRSI płaci i czy jest to właściwa klasa dla wykonywanej pracy.

Istnieje 11 różnych klas PRSI. Większość pracowników sektora prywatnego i niektórzy urzędnicy publiczni płacą PRSI klasy A. Osoby pracujące na własny rachunek płacą PRSI klasy S.

Jakie są konsekwencje fałszywego samozatrudnienia?

Prawidłowe sklasyfikowanie pracy jako zatrudnienia lub samozatrudnienia jest ważne, ponieważ wpływa na przysługujące zasiłki i świadczenia socjalne. Na przykład, jeśli osoba jest sklasyfikowana jako samozatrudniona, może nie kwalifikować się do świadczenia dla osób poszukujących pracy (choć może ubiegać się o zasiłek dla osób poszukujących pracy) lub może nie być uprawniona do wynagrodzenia urlopowego.

Ma to również wpływ na uprawnienia wynikające z ustawodawstwa dotyczącego praw pracowniczych, w tym na przykład prawo do ustawowych minimalnych stawek wynagrodzenia, otrzymywanie paska wypłat, przerwy na odpoczynek, dni ustawowo wolne od pracy i urlopy wymiarze rocznym oraz ochronę przed niesprawiedliwym zwolnieniem z pracy.

Jeśli uważam, że ma to miejsce w moim przypadku, co mam zrobić?

Osoby uważające, że mogą być fałszywie samozatrudnione mogą skontaktować się z wydziałem ds. ubezpieczeń społecznych (dane kontaktowe poniżej), który ma przepisowe uprawnienia do dokonywania ustaleń dotyczących statusu zatrudnienia zgodnie z Ustawą o konsolidacji opieki społecznej z 2005 r. (wraz ze zmianami).

Jeśli jestem pracodawcą?

Pracodawcy mogą również skontaktować się z departamentem w celu uzyskania ustalenia stanu faktycznego.

Jakie są kryteria stosowane przy ustalaniu statusu zatrudnienia?

Terminy „zatrudniony” i „samozatrudniony” nie są zdefiniowane prawnie, jednak sądy przedstawiły wytyczne. Aby dokonać oceny, departament analizuje stan faktyczny wykonywanej pracy i relacji między pracownikiem a firmą, w której pracuje. To, jak strony nazywają swoją relację, nie ma znaczenia; liczy się stan faktyczny relacji zawodowych.

Poniższa lista zawiera kryteria, którymi departament kieruje się, aby ustalić status zatrudnienia. Ta lista stanowi wyłącznie wskazówkę. Nie trzeba spełniać wszystkich

tych kryteriów, aby być uznanym za osobę zatrudnioną lub samozatrudnioną. Dodatkowe informacje na temat zastosowanych kryteriów znajdują się tutaj, <http://www.welfare.ie/en/downloads/codeofpract.pdf>

Osoba, która jest zatrudniona:

- Jest pod kontrolą innej osoby (pracodawcy);
- Otrzymuje stałe stawki godzinowe/tygodniowe/miesięczne;
- Tylko wykonuje pracę;
- Nie może podzlecić wykonania pracy podwykonawcy;
- Ma „wzajemność zobowiązań,” czyli sytuacja, w której pracodawca jest zobowiązany zaoferować pracę, a pracownik jest zobowiązany do wykonywania pracy;
- Nie dostarcza sprzętu/materiałów do pracy;
- Ma prawo do wynagrodzenia chorobowego/wynagrodzenia urlopowego;
- Jest objęta ochroną ubezpieczeniową przez pracodawcę;
- Pracuje określoną liczbę godzin tygodniowo;
- Ma potrącany podatek z wynagrodzenia w ramach PAYE.

Osoba prowadząca działalność na własny rachunek:

- Jest właścicielem własnej firmy;
- Jest narażona na ryzyko finansowe;
- Może podzlecić wykonanie pracy podwykonawcy;
- Nie ma „wzajemności zobowiązań” i nie jest zobowiązana do podjęcia określonej pracy;
- Dostarcza niezbędny sprzęt do pracy;
- Ponosi koszty i zgadza się na jakąś cenę za pracę;
- Nie jest uprawniona do płatnego urlopu;
- Samodzielnie zapewnia sobie ubezpieczenie;
- Sama ustala godziny wykonywania pracy;
- Jest zarejestrowana do płatności podatku według własnej oceny i jest zobowiązana do złożenia własnych deklaracji podatkowych.

Co się dzieje w przypadku prośby o ustalenie?

Sprawy są kierowane do inspektora opieki społecznej w celu zbadania statusu zatrudnienia danej osoby. Wydział ds. ubezpieczeń społecznych dokonuje ustalenia, uwzględniając raport inspektora i *pełny zakres wskaźników podsumowanych w Kodeksie postępowania w sprawie określenia statusu zatrudnienia lub samozatrudnienia osób fizycznych.

Uzyskanie postanowienia odnośnie statusu zatrudnienia

Co zrobić, jeśli powiedziano mi, że pracuję na własny rachunek, ale nie uważam, aby tak było?

W większości przypadków jest jasne, czy dana osoba jest zatrudniona na umowę o pracę, czy też prowadzi własną działalność gospodarczą. Jednak w niektórych przypadkach nie zawsze jest to oczywiste. Jeśli uważają Państwo, że forma Państwa zatrudnienia wymaga dokładniejszego dochodzenia, należy skontaktować się z wydziałem ds. ubezpieczeń społecznych, który w przypadkach spornych może ustalić status zatrudnienia danej osoby.

Skontaktuj się z nami:

Wydział ds. ubezpieczeń społecznych

departamentu ds. zatrudnienia i ochrony socjalnej
Gandon House
Amiens Street
Dublin 1
Ireland
D01 A361

Tel: (+353) 1 673 2585

Email: scope@welfare.ie

Dodatkowe informacje na temat pracy wydziału ds. ubezpieczeń społecznych można uzyskać na witrynie internetowej: www.welfare.ie/Scope

Czym zajmuje się wydział ds. ubezpieczeń społecznych?

Wydział ds. ubezpieczeń społecznych zajmuje się sprawami pracodawców, pracowników i osób samozatrudnionych, które chcą ubiegać się o sprawdzenie statusu/formy swojej pracy, aby upewnić się, że stosowane są właściwe klasy składek ubezpieczenia społecznego uzależnionego od wynagrodzenia (PRSI). Wydział ds. ubezpieczeń społecznych posiada przepisowe uprawnienia do określania statusu zatrudnienia w ramach Ustawy o konsolidacji opieki społecznej z 2005 roku (z późniejszymi zmianami).

Co dzieje się podczas dochodzenia Wydziału ds. Ubezpieczeń Społecznych?

Wydział ds. ubezpieczeń społecznych rozpoczyna dochodzenie i przekazuje dalej sprawę do inspektora opieki społecznej (ang, Social Welfare Inspector — SWI), który przeprowadza wywiad osobno z wnioskującą osobą oraz jej pracodawcą, w zakresie charakteru zatrudnienia / pracy na własny rachunek. W efekcie tego, inspektor opieki społecznej przedkłada szczegółowe sprawozdanie do wydziału ds. ubezpieczeń społecznych w celu dokonania formalnego ustalenia.

Jaką rolę mam pełnić podczas dochodzenia?

Osoba wnioskująca zostanie poproszona o podanie informacji na poparcie swojej sprawy. Może to obejmować pisemne umowy, odcinki z listy płac oraz wykaz obowiązków i instrukcje. Wszelkie informacje dostarczone informacje pomogą wydziałowi ds. ubezpieczeń społecznych w podjęciu decyzji.

Pracodawca zostanie również poproszony o przekazanie dokumentacji pomocnej w dochodzeniu, jak pisemne kontrakty, rachunki i księgi wynagrodzeń oraz roczne sprawozdania.

Co się dzieje, gdy wydział ds. ubezpieczeń społecznych podejmie decyzję?

Jeśli ustalenie potwierdzi, że osoba jest prawidłowo zatrudniona lub samozatrudniona, a właściwa klasa składek PRSI została opłacona, wówczas nie są wymagane żadne dalsze działania wydziału ds. ubezpieczeń społecznych.

Jeśli dochodzenie potwierdzi, że osoba jest niesłusznie traktowana jako samozatrudniona i że zastosowano niewłaściwą klasę składek PRSI, wydział ds. ubezpieczeń społecznych zmieni kartotekę składek PRSI. Ta zmiana zostanie dokonana, nawet jeśli zatrudniająca firma nie prowadzi już działalności.

Czy można odwołać się od decyzji wydziału ds. ubezpieczeń społecznych?

Od wszystkich decyzji wydziału ds. ubezpieczeń społecznych każda ze stron może się odwoływać. Odwołanie należy przesać na piśmie do biura ds. odwołań spraw społecznych w terminie 21 dni od daty decyzji.

Biuro ds. odwołań działa niezależnie od departamentu ds. zatrudnienia i ochrony socjalnej i podlega naczelnikowi ds. odwołań. Posiada własnych urzędników ds. odwołań, którzy podejmują swoje decyzje niezależnie.

Naczelnik ds. odwołań

Biuro ds. odwołań spraw społecznych
D'Olier House
D'Olier Street
Dublin 2
Tel: (+353) 1 6732800

www.socialwelfareappeals.ie

Jaka jest rola komisji ds. relacji pracowniczych (ang. Workplace Relations Commission — WRC)?

Komisja ds. relacji pracowniczych oferuje informacje na temat praw i obowiązków w przemyśle, określone w irlandzkim ustawodawstwie dotyczącym zatrudnienia i równości.

Niezależnie od tego, co zawiera umowa, jeśli ktoś uważa, że jest pracownikiem i ma skargę dotyczącą sposobu traktowania w związku z prawami pracowniczymi lub kwestiami równości, może zwrócić się w tej sprawie do komisji ds. relacji pracowniczych.

Informacje można uzyskać na witrynie internetowej: http://www.workplacerelations.ie/en/Complaints_Disputes/Refer_a_Dispute_Make_a_Complaint/.

Przydatne łącza:

Dodatkowe, bardziej szczegółowe informacje na temat PRSI można uzyskać na witrynie internetowej:

www.welfare.ie/PRSI

Informacje na temat składek i klas PRSI można uzyskać na witrynie internetowej: www.welfare.ie/PRSIclasses

Dodatkowe informacje dla osób samozatrudnionych na temat PRSI na witrynie internetowej:

<http://www.welfare.ie/en/Pages/Self-Employed-Contributions.aspx>.

Informacje dla osób samozatrudnionych dotyczące samooceny dostępne na witrynie internetowej urzędu skarbowego; <https://www.revenue.ie/en/self-assessment-and-self-employment/index.aspx>

Dodatkowe informacje na temat praw pracowniczych i uprawnień są dostępne na witrynie internetowej komisji ds. relacji pracowniczych: www.workplacerelations.ie

Więcej informacji na temat samooceny PRSI dla osób prowadzących działalność na własny rachunek można znaleźć na witrynie internetowej urzędu skarbowego: www.revenue.ie/en/self-assessment-and-self-employment/guide-to-self-assessment/do-you-need-to-pay-prsi.aspx

